

A Kúria a dr. Molnár Péter ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Hasznos Árpád jogtanácsos által képviselt alperes ellen kártérítés iránt a Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál 5.M.219/2013. szám alatt megindított és másodfokon a Pécsi Törvényszék 1.Mf.20.046/2014/5. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Pécsi Törvényszék 1.Mf.20.046/2014/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget. A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s

A felperes a házastársa, néhai G.K. foglalkozási megbetegedésből eredő halála miatt keletkezett temetési költség és tartáspótló kártérítés megfizetésére kérte az alperes kötelezését.

A Pécsi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 5.M.219/2013/19. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította, és marasztalta az alperes javára perköltségben.

A felülvizsgálati eljárásban is irányadó tényállás szerint a felperes házastársa 1973. szeptember 5-étől 1984. április 13-áig állt az alperes jogelődjénél, a M.É.V. B-ben ionizációs sugárzásnak kitett munkakörben munkaviszonyban. Az 1982. szeptember 14-ei üzemi balesetéből kifolyólag baleseti kártérítésben részesült. 1995. április 29-étől rokkantsági nyugdíjas volt.

Néhai G.K. 1997. január 5-én bekövetkezett halálát általános, testi tumoros leromlás, a halálát megelőző két év előtti gyomorfekély betegség miatt végzett gyomorcsonkolás utáni állapot és a gyomorcsonkban kialakuló daganatos áttétet képező csonk-carcinoma okozta.

Az elsőfokú bíróság az 1992. évi XXII. törvény (régi Mt.)174. § (4) bekezdés alapján vizsgálta, hogy a felperes hozzátartozója munkavégzése során keletkezett ionizációs sugárbehatás és a halál között az okozati összefüggés fennáll-e. Álláspontja szerint ugyanis a bíróság a kártérítés jogalapja körében bekövetkezett új tény vagy körülmény miatt vizsgálhatja az igény jogosságát. Ilyen új tényként fogadta el a felperes által hivatkozott R.CS. főorvos által az Ú.D.N.-ban 2012. július 10-én közzétett cikket, amelyben 11.000 volt uránbányász egészségügyi állapotának nyomon követése alapján véleményezhetőnek találták, hogy nemcsak a légzőszervi rákos megbetegedések, hanem a gyomor- és a bőrrák is az ionizációs foglalkozási ártalom következményei.

A perben kirendelt igazságügyi orvosszakértő csatolt szakvéleménye azonban egyértelműen megállapította, hogy a felperes házastársának ionizációs sugárbehatásban végzett munkakörülményei és halálának

oka között nincs oki összefüggés, mivel az ionizációs sugárbehatás csak a légzőszervi rákos betegségekkel áll okozati összefüggésben. A szakvéleményt aggálymentesnek fogadta el, alaptalannak ítélve a felperes kiegészítés iránti kérelmét.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Pécsi Törvényszék 1.Mf.20.046/2014/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kötelezte a felperest az alperes javára másodfokú perköltség megfizetésére.

A törvényszék az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kiegészítette. Megállapította, hogy a felperes az alperes jogelődjénél 1998. február 12-én kártérítés iránt terjesztett előigényt temetési költség és kártérítési járadék megfizetését kérve. Követelését azonban 1998. június 28-án az alperes jogelődje határozatban elutasította, mert nem volt adat arra, hogy néhai Grünberger Károly foglalkozási betegség miatt hunyt el. A felperes az elutasítást követően keresettel nem fordult bírósághoz.

2012. július 10-én jelent meg az az újságcikk, amelynek alapján a felperes az alperesnél 2012. november 12-én kárigénnyel élt az eredetivel egyező tartalommal. A felperes ennek elutasítását követően a kártérítés iránti keresetét 2013. március 23-án nyújtotta be a bírósághoz.

Mindezek alapján a törvényszék érdemben helyesnek találta az elsőfokú bíróság döntését, de eltérő indokokkal.

Álláspontja szerint a felperes által érvényesített temetési költség és jövedelempótló kártérítés a felmerülésükkel esedékessé vált, így az Mt. 11. § (2) bekezdés alapján az (1) bekezdésben foglalt 3 éves elévülési idő megkezdődött. A felperes e kárigényeket 1998. június 12-én már érvényesítette, de az elutasítást követően elévülési időn belül bírósághoz nem fordult. Igényének az alperesnél 2012. november 12-ei, a bíróság előtt 2013. március 26-ai érvényesítésekor az már az Mt. 11. § (1) és (2) bekezdése alapján elévült.

Nem minősül az elévülés nyugvására okot adó körülménynek a hivatkozott újságcikk tartalma. Igénye érvényesítésében ugyanis a felperest nem gátolta 1998-ban az a tény, hogy az uránbányászok tekintetében foglalkozási eredetűnek a daganatos megbetegedések közül kizárólag a tüdőrákot ismerték el, a gyomorrákot nem. A kártérítési igény elévülésére tekintettel az igazságügyi orvosszakértői véleménnyel érdemben a másodfokú bíróság nem foglalkozott.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezésével az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

Hivatkozása szerint a jogerős ítélet az Mt. 11. § (3) bekezdésébe ütközik. Korábban benyújtott kárigénye 1998. június 28-án történt elutasítását követően azért nem fordult a bírósághoz, mert tudomása volt arról, hogy a férje elhalálózásának időpontjában csak a tüdődaganatot fogadták el foglalkozási megbetegedésnek, a házastársa pedig gyomorrákban hunyt el.

2012. júliusában szerzett tudomást arról, hogy a kormány megrendelésére hosszú évekig tartó kutatás 2008-ban lezárult. Ennek során 11.000 volt uránbányász egészségi állapotának nyomon követésével megállapították, hogy kimutatható az összefüggés az uránbányászat továbbá a daganatos megbetegedések közül nemcsak a tüdőrák, hanem egyéb daganatos megbetegedések között. Ezen információ birtokában került csak abba a helyzetbe, hogy az igényét ismételten érvényesíteni tudja.

1998-ban, 1999-ben nem lett volna értelme bírósághoz fordulni, mert az orvostudomány akkori álláspontja szerint a keresetét elutasították volna.

Hivatkozása szerint mindez olyan körülmény, amelyet az Mt. 11. § (3) bekezdés „menthető okként” jelöl meg, vagyis olyan akadály a igényérvényesítésnek, amely a felperesen kívül álló ok.

Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban történő fenntartását kérte.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Pp. 275. § (2) bekezdés alapján a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. Ezért csak a felperes által jogszabályhely megjelöléssel alátámasztott jogszabálysértésként az Mt. 11. § (3) bekezdést, vagyis az elévülés nyugvására okot adó körülmény fennálltát vizsgálhatta.

A felperes által sem vitatottan a jövedelempótló kártérítés és a temetési költség felmerülésükkel esedékessé váltak, így az Mt. 11. § (1) bekezdésben foglalt 3 éves elévülési idő megkezdődött. Ezért helytállón vizsgálta a másodfokú bíróság, hogy a felperes által hivatkozottak alapján az elévülés nyugodott-e.

Az Mt. 11. § (3) bekezdés szerint ha a jogosult az igényét menthető okból nem tudja érvényesíteni, az akadály megszűnésétől számított 6 hónapon belül azt akkor is megteheti, ha az elévülési idő már eltelt, vagy abból 6 hónapnál kevesebb van hátra.

A másodfokú bíróság helytállónan fejtette ki, hogy a jelen perben benyújtott kárigényének elévülési időn belül történő érvényesítésében (1998. június 12-én) a felperest nem gátolta az a tény, hogy a tudomány állása szerint az uránbányászok esetében a daganatos megbetegedések közül a tüdőrákot ismerték el foglalkozási eredetűnek.

A felperes jelen kereset tárgyát képező kárigényét az alperes jogelődjénél már előadta, igényének érvényesítése tehát megtörtént elévülési időn belül, így az elévülés nyugvásáról nem lehet szó. A felperes által előadottak ugyanis nem az igény érvényesítésének akadályát, hanem az igénye megalapozottságára vonatkozó körülményeket jelentik. Ez pedig nem a követelés bíróság előtti érvényesíthetőségének időbeli korlátjára, hanem a követelés megalapozottságára vonatkozó, tehát érdemi elbírálás körébe tartozó kérdés.

A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdés alapján hatályában fenntartotta.

A Pp. 78. § (1) bekezdés alapján kötelezte a pervesztes felperest az alperes felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére.

A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. § alapján az állam viseli.

Budapest, 2015. február 11.

Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, előadó bíró

Dr. Tallián Blanka s.k. bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hiteléül: Nné tisztviselő